

IZ NAŠE SKRINJE.

NAŠI GORENJCJI. (Nadaljevanje.)

Pastirjevanje. Pastirski posel je brezdvomno eden izmed najstarejših na svetu. Že v «Zgodbah stare zaveze» beremo o pastirjih; o času Kristusovega rojstva so bili pastirji prvi, ki so našli Gospoda in Izveličar sam se je poslužil prispodobe pastirja, ko je izročal apostolu Petru duhovno oblast z besedami: «pasi moje ovce!»

Pod besedo pastir ali pastarica smatramo na splošno veselega, nepokvarjenega in zadovoljnega dečka ali deklico, ki nemejeno gospoduje svoji živini, se veseli božjega solnca ter v petju in podobnih nedolžnih zabavah daje duška čutilom svojega radostnega srca. Prav kakor pravi pesem:

«Pastarica kravce pase,
ona ima svoje špase,
pastir pa prav': juhe, juhe,
na planinah lušno je!»

Res je, da ima tudi pastir svoje križe in težave, a kljub temu se vsi, ki smo opravljali ta posel in tekali za ljubo čredo, tako radi spominjamo na to dobo. Saj so bila to naša edino srečna otroška leta, ko kljub revščini nismo poznali nikakega gorja, nikakih boleti. To so bila leta, ko je mislila in skrbela mesto nas naša ljubeča mamica, mi pa smo v svojih otroških dušah sanjali sanje bajne in rožne ter si predstavljali svet vse lepši, nego je v resnici. Pa čujmo našega Gregorčiča:

«Tam srečen pastirček sem glasno pojoč
veselje srca razodeval,
poslušal je potnik po dolu gredoč,
moj drug mi je z onkraj odpeval.»

Bridkosti in boli jaz nisem poznal,
pijoč le sladkosti sem rasel.
Da bil bi pač vedno tam gori ostal
in črede očetove pasel!»

Da, da, Gregorčič, prav si zapel. Zakaj nismo mogli ostati za vedno pastirčkil Ali z drugo besedo: o blažena leta detinska, zakaj ste zbežala od nas!

Gorenjska zemlja ima rodovitne pašnike in domačini so se ukvarjali s pašnjo že od pamtíveka. Pred sto leti in še preje so imeli pastirstvo drugače urejeno nego danes. Vsaka vas je imela svojega pastirja, ki je pasel živino iz vse vasi. Glede košnje

so imeli kmetje na svojih travnikih natančno začrtane meje, pri pašnji pa se ni gledalo na to in naj se je pasla živina na domačem ali na sosedovem travniku, to je bilo pač vseeno. In le vsled tega je bilo mogoče, da je precejšnje krdelo ovac in govedi zamogel obvladati en sam pastir.

Pastirsko službo so vaščani poverili kakemu starejšemu gostaču. Kot plačo je pastir prejemal tri srebrne cvancgarce za celo leto (1 cvancgarca je imela vrednosti 33 krajcarjev). Hrano je imel izgovorjeno pri vaščanih. Prvi dan je jedel pri enem kmetu, drugi dan pri drugem in ko je obral vso vas, je začel zopet iznova. Tako je vedel vse, kaj se tu in tam kuha in se je veselil vnaprej na ono hišo, kjer ga je doletelo kaj boljšega.

Vsako jutro ob 5. uri je sredi vasi zatrobil na svoj pastirski rog. Na ta poziv so vaščani izpustili živino iz hlevov. Govedo kakor ovce, vse se je takoj v vasi strnilo v eno celoto, ki je mirno in pokorno sledila svojemu voditelju pastirju na pašnik. Ako je bila živina na paši mirna, tedaj pastirju ni bilo ravno posebne sile. Med tem ko je žival mulila travo, je on lahko lepo sedel, izrezljal piščalke ali kaj podobnega. Ker imajo pa dostikrat tudi nekateri četveronožci svoje muhe in se v svoji bojevitosti kaj radi medsebojno preizkušajo z rogovi, ali pa ti jo vsled nagajivosti poredé čez drn in strn, ej, takrat ima pa pastir dovolj posla, dovolj truda in nabora, da spravi svoje podložne brez večje nesreče zopet v red.

V Žabnici pri Kranju je svoj čas pasel čredo vaški pastir Brgler, ki se je ovekovečil z originalno pesmijo, v kateri opeva svoj stan. Naravnost imeniten je njegov humor. V pouk in zabavo jo podajam čitateljem popolnoma v originalu:

«Jest sm en revež pastir,
grešnik v kršanski sem ver'.
Pišem se Brgler Anton
in služim na pol skor' zaston (j).
Za cel' let' mam cvancgarce tri,
vsak ve, da to Bog ve kaj ni.
Včasih dobim tud' pol strganih hlač,
nove bi raj' — pa kaj čem — ni drgač.
Kravce in ovce, ta stare, ta mlade
vse imam rad, če me vbojajo rade.

Manica.

(Dalje prihodnjič.)

Popravek.

Verodostojne osebe so obvestile uredništvo «Ženskega sveta», da vsebuje sestavek «Karla Grmek-Ponikvarjeva» važno napako. Autorica D—n je namreč na podlagi napačnih informacij omenila, da je pokojna K. Ponikvarjeva sodelovala v nekdanji tržaški «Slovenki» pod pseudonimom «Danica». Članke, signirane s tem podpisom, pa je v resnici napisala Elvira Dolinarjeva, ki je takrat s svojim modernim naziranjem in bodrim književnim nastopom orala ledino slovenskega feminizma.